

Jolana Herczogová Családi Ebédnél

A felvétel akkor készült, mikor otthon volt a Lajos bátyám fia, Tom Kanadából. Nem tudom, hogy mikor készült a felvétel, talán a hetvenes években. Jobbról az első a bátyám fia, mellette vagyok én. Középen a férjem ül. A fiúcska a Tom gyermeke, mellette a felesége látható. A felvétel még az öreg házukban készült. Először Besén laktam, aztán a házasságkötésünk után Léván, a hitközségi házukban laktunk kezdetben. Egy szobánk volt, na persze és egy konyha. Aztán visszamentünk a boldogult férjem lakásába. Azt később lerombolták, és azért jöttem ide lakni, amikor már ő nem élt. Szerettünk volna mi bérházba hurcolkodni. A férjem háza nagyon nagy parasztház volt, elől kétszoba-konyhával. Utána egy tágas nagy spajz, gyönyörű fürdőszoba, mosókonyha következett. A hátsó részben még két szoba és egy konyha volt berendezve. A házhoz tartozott egy rendkívül tágas istálló és egy terjedelmes kert. Tudod mit, mondta egyszer a férjem, én beiratkozok a lakásigénylők listájára, mit fogunk mi itt csinálni, ha az egyikünk elmegy. Persze, úgy gondolta, hogy ő innen el nem megy, csak akkor, ha meghal. De azért én írtam a csinszákot [jelentése 'bérház' -- A szerk.] Nagyon sok utánajárás volt, míg végül megkaptam a csinszákot. Négy szobás a tizedik emeleten, nagyon örültem neki. Amikor Lackó megnősült, nyugodjon szegényke, nekiadtam. El is voltak benne szépen. Két-három évig az én nevem ment a csinszák. Mondom a Lackónak, menj elintézni, mert ha én meghalok, akkor mi lesz. Gyönyörűen be van rendezve. Az én menyem egy nagyon tiszta és pedáns asszony. Ritka, aki olyan ügyes, mint ő, de beteg szegényke. Már kétszer operálták a forgókra. Jó viszonyban vagyunk, ami tőlem telhető, én a legjobb viszonyban vagyok vele. Szeretettel élünk. A régi házuk egy parasztház volt. Elöl az ebédlőben régi faragott bútor állt, ez még ma is megvan. Gyönyörű szép, csak a rekamié már elég rossz állapotban volt, akkor vettem újat. A konyha egyszerű bútorzata nem volt érdekes, de a falak körös-körbe csempével voltak kirakva. A villanyvilágítás és a folyóvíz természetes. A hálószoba bútorzata: ágy, szekrény, éjjeliszekrények. Fűtöttünk ott is, de az ebédlőben nem. A gyönyörű fürdőszoba falai is egészen föl voltak csempézve. Azt az egyet sajnálom, mert az volt a legszebb. A ház hátsó részében állt egy istálló, mellette egy garázsféleség, de mindenfélét ott tárolt a férjem, az autót is. Ott szokott lenni a kocsis is, amivel a férjem járt bevásárolni. A hátsó részt kiadtuk általában, szegényebb embereknek. Soha egy koronát el nem vettünk tőlük. Jó volt, nagyon tisztán

tartottuk, mert én imádom a rendet. A kertben zöldséget termesztettünk, mindenki jóllakott. Ha bejött valaki, akkor a szegény boldogult férjem: 'Menjetek és egyetek!' Volt egy hatalmas nagy feketeszederfánk. A gyümölcs nem ment kárba, mindig összeszedtük, és pálinkát főztünk belőle. Csak annyit adtunk el a pálinkából, amit fizettünk a kifőzésért, de mindig volt tizennyolc-húsz liter is. Cukor nem volt benne. A többi otthon volt, de se a szegény boldogult férjem, se a Lackó nem itta. A férjem aztán kiállt az utcaajtóba: 'Emberek, itt a finom pálinka, akinek kell, jöjjön ide és igyon.' Isten bizony, az idegenek itták meg a pálinkát. Minden vasárnap kenyeret sütöttem. Amikor szabadnapom volt, hajnalban felkeltem. Amikor beosztottak a munkába, mert vagonokat vártunk, akkor a gyerekeknek [kollégáknak] megmondtam, hogy kenyeret fogok sütni, ezért nem megyek be az üzembe, de ha valami van, akkor gyertek értem. Bizony sokszor előfordult, hogy más szakította a kenyeret, például a szomszédasszony, és a boldogult férjem sütötte meg. Kedden már nem volt kenyér, ugyanis kiállt az utcaajtóba: 'Itt a friss kenyér!' A káposztát mindig nagy hordóban tettük el, de karácsonyra már elfogyott. A férjem és köztem tizenhét év van, így őt már rég nyugdíjazták. Kiment az utcaajtóhoz, ha valaki fazékkal ment, akkor: 'Hová mégy, Mariska?' 'Megyek, Józsikám, valahová káposztát venni.' 'Ne menj te sehová, nekünk annyi van.' Így szétosztogatta. Tiszta igazat mondom. Csak kutyát tartottunk. Mindent megkaptunk a piacon, akkor még tele volt baromfival a piac. 1979 karácsonyán, a férjem halála után, amikor nyugdíjaztak, akkor jöttem ide lakni, a tömbházba.